

संपादकीय...

संपादक

दिपक मोरेश्वर नाईक

प्रभावी नेतृत्वाचा अभाव हीच विरोधकांची व्यथा!

नरेंद्र मोदी यांची पंतप्रधानपदाची तिसरी टर्म सुरू आहे. विरोधी पक्ष एकत्र येऊन मोदींना सत्तेतून खाली खेचण्यासाठी प्रयत्नांची पराकाष्ठा करत आहेत. त्यासाठी त्यांनी राष्ट्रीय पातळीवर इंडिया आघाडीची स्थापना केली आहे, पण त्या इंडिया आघाडीची २०२४ च्या लोकसभा निवडणुकीपूर्वी काय अवस्था झाली ते समज्यांनी पाहिले. भाजपची जमेची बाजू म्हणजे त्यांच्याकडे नरेंद्र मोदी यांच्यासारखे संघटनेवर प्रभाव आणि पकड असलेले नेतृत्व आहे. त्यामुळे मित्रपक्षांनाही त्यांच्याशी जुळवून घ्यावे लागते. तर दुसऱ्या बाजूला विरोधकांना एकसंध ठेवणारे नेतृत्व नसल्यामुळे त्यांचे संघटन प्रत्यक्षात ठिसूळ ठरत आहे.

भाजपची खरी ताकद कुठली तर अनेकांना वाटते की, भाजपच्या मागे राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे देशभर जे जाळे पसरलेले आहे, ती आहे. पण हे अर्धसत्य आहे. भाजपचा आज जो प्रभाव आहे, त्याचे मुख्य कारण त्यांच्याकडे असलेले केंद्रीय नेतृत्व नरेंद्र मोदी. मोदी हे आज पंतप्रधान असले तरी त्यांचा पंतप्रधानपदापर्यंतचा प्रवास हा काही सहज आणि सोपा नव्हता, हे लक्षात घ्यावे लागेल. कारण मोदींना पंतप्रधान होण्यापासून रोखणारे त्यांच्या पक्षातीलच नेते होते, असे काँग्रेस पक्षात होत नाही, कारण तिथे गांधी घराण्यातील नाव जाहीर झाले की, त्याला कुणीही विरोध करण्याची हिंमत करत नाही. त्यामुळे त्यांच्याकडे गांधी या आडनावाच्या व्यक्तीला पक्षांतर्गत संघर्ष करावा लागत नाही. २०१४ च्या लोकसभा निवडणुकीपूर्वी भाजपकडून पंतप्रधानपदाचा उमेदवार कोण अशी चर्चा सुरू झाली तेव्हा प्रादेशिक पातळीवरून नरेंद्र मोदी यांच्या नावाची चर्चा होऊ लागली. त्यावेळी दिल्लीतील भाजपचे ज्येष्ठ नेते नाराज झाले होते. लालकृष्ण अडवाणी यांनी तर काही पदांचे राजीनामे दिले होते. खरे तर त्यापूर्वी अडवाणी यांचे नेतृत्वाखाली लढलेल्या दोन लोकसभा निवडणुकांमध्ये भाजपला अपयश आले होते, पण तरीही अडवाणी मागे हटायला तयार नव्हते. शेवटी मोदींना राष्ट्रीय पातळीवर आणण्यात आले. त्यांना पंतप्रधानपदाचे उमेदवार म्हणून जाहीर करण्यात आले. त्यानंतर मोदींनी एकहाती प्रचाराची जबाबदारी हाती घेतली. त्यांना दिल्लीतील त्यांच्याच पक्षातील नेत्यांचा फारसा पाठिंबा मिळत नव्हता. कारण मोदींवर ते नाराज होते. तरीही मोदींनी असा काही प्रचार केला की, भाजपला पहिल्यांदा केंद्रात बहुमत मिळाले. भाजपला निवडणूक काळात संघाचा पाठिंबा मिळतो. घरोघरी प्रचार करण्यासाठी संघाचे स्वयंसेवक मदत करतात. अगदी स्वतः मोदी हेसुद्धा संघातूनच पुढे आलेले आहेत. संघाच्या संस्कारात वाढलेले आहेत, पण नेतृत्व गुण हे त्यांच्यात उपजत आहेत. त्यामुळेच त्यांनी आपला प्रभाव निर्माण केला. पहिल्यांदा त्यांनी गुजरातमध्ये स्वाःला नेता म्हणून सिद्ध केले. गुजरातचा विकास घडवून आणला. गुजरात दंगलीनंतर मोदींना व्हिडा नाकारणाऱ्या अमेरिकेचे काही सिनेटर गुजरात दौऱ्यावर आले आणि आम्हाला गुजरातमध्ये जास्त सुरक्षित असल्याचा अनुभव आला, अशी त्यांनी प्रशंसा केली. पुढे जेव्हा मोदी बहुमताने पंतप्रधान झाले तेव्हा अमेरिकेच्या अध्यक्षाने त्यांचे किती सन्मानाने स्वागत केले ते सगळ्या जगाने पाहिले. मोदींनीही अमेरिकेत अनेक जाहीर कार्यक्रम घेतले त्याला मोठी गर्दी जमली होती. मोदींच्या नेतृत्वाखाली भारताचे अमेरिकेसोबत विकास प्रकल्पे आणि व्यापारवादीचे महत्त्वपूर्ण करण झाले. संघाचे कार्य हे प्रशिक्षण आणि प्रोत्साहन इतकेच आहे, पुढे त्या व्यक्तीमध्ये क्षमता असेल तर तो पुढे जातो. संघातील काहीजणांनी म्हटले होते, संघाला वाटले तर संघ दहा मोदी तयार करू शकतो, पण तसे नसते, नेता हा जन्माला यावा लागतो. त्याच्यात तशी प्रतिभा असावी लागते. वर्गातील शिक्षक हे मुलांना कविता शिकवू शकतात, पण मुलांना कवी बनवू शकत नाहीत, एखाद्या मुलामध्ये काव्य करण्याची प्रतिभा असेल तर शिक्षक त्याला अधिक मार्गदर्शक आणि प्रोत्साहन देऊ शकतात. तशीच मोदींच्या बाबतीत संघाची भूमिका आहे. त्यामुळे मोदींच्या पंतप्रधान बनण्यात संघाची सहाय्यभूत भूमिका आहे. उलट, मोदी पंतप्रधान झाल्यानंतर संघाच्या शाखांच्या विस्ताराने अधिक वेग पकडला. अमित शहा यांच्या व्यूहरचनेचा मोदींच्या विजयात मोठा हात आहे, तसेच त्यांना भाजपचे चाणक्य असे म्हटले जाते, पण अमित शहा लालकृष्ण अडवाणी यांचेही निवडणूक व्यूहरचनाकार होते, तरीही अडवाणीच्या नेतृत्वाखालील भाजपला लोकसभा निवडणूक जिंकता आली नव्हती. मोदींच्या नेतृत्वामुळे अमित शहा यांची व्यूहरचना यशस्वी ठरते हे लक्षात घ्यायला हवे. त्यामुळे मोदींच्या नंतर अमित शहा असे म्हणणे थोडसाचे उरते. विरोधकांकडून पंतप्रधान नरेंद्र मोदींवर विविध प्रकारची टीका होत असते. त्यांनी सोशल मीडियापासून न्यूज मीडियापर्यंत आपल्या ताब्यात घेतला आहे, असे म्हटले जाते. त्यासाठी विरोधकांकडून गोदी मीडिया हा शब्द वापरण्यात येतो. कितीही आरोप-प्रत्यारोप केले तरी मोदी हटत नाहीत, हेच विरोधकांचे दुःख आहे. नरेंद्र मोदी यांच्या पंतप्रधानपदाच्या कार्यकाळात अयोध्येत राम मंदिर उभारून झाले, जम्मू-काश्मीरमधील ३७० कलम रद्द करण्यात आले. मुस्लीम महिलांसाठी वर्षानुवर्षे त्रासदायक ठरलेली तिहेरी ललांक पद्धत मोदींनी कायद्याने बंद केली. या तिन्ही गोष्टी करताना काँग्रेस आणि त्यांच्या मित्रपक्षांनी विरोध केला. आज ही मंडळी लोकांना असे सांगू शकतात का, की या तिन्ही गोष्टी आम्ही होत्या तशा करतो. हे विषय घेऊन ते लोककांमेमो का जात नाहीत? कारण त्यांना माहीत आहे की, लोकांना हे मान्य होणार नाही. आज काँग्रेससह विरोधी बाकांवर असल्या पक्षांनी मोदींच्या विरोधात आघाडी बनवून त्याला इंडिया आघाडी असे नाव दिले आहे. त्या इंडिया आघाडीच्या मागील लोकसभा निवडणुकीपूर्वी तीन सभा झाल्या, पण पुढे ही आघाडी स्थावरून घसरल्यात जमा झाली. कारण प्रत्यक्ष निवडणुकीच्या वेळी त्यांच्यातील एकी तुटली होती. ममता बॅनर्जी आणि अरविंद केजरीवाल यांनी वेगळा रस्ता धरला. त्यात पुन्हा काँग्रेसला दुसऱ्याला प्रमुखपद द्यावेच नव्हते. कारण आपल्या मुलाला पंतप्रधान बनवावेच हे सोनिया गांधी यांचे स्वप्न आहे. त्यामुळे मोदींच्या विरोधात एकत्र येऊन लढण्यापूर्वीच त्यांच्यात पंतप्रधान बनण्यासाठी चढाओढ सुरू झाली. त्यामुळे मोट्या सख्येने एकत्र येणाऱ्या विरोधकांची आघाडी ध्येयापर्यंत पोहोचण्याच्या अगोदर स्थावरून घसरते. त्यामुळे मोदींच्या नेतृत्वाखालील भाजपला यश मिळते. मोदींची सत्ता घालवण्यासाठी महाराष्ट्रातील भाजपचा एकेकाळचा मित्रपक्ष उद्धव बाळासाहेब ठाकरे यांची शिवसेना कायमच सज्ज असते. २०२४ साली झालेल्या लोकसभा निवडणुकीत तर ठाकरेंच्या शिवसेनेचे प्रवक्ते संजय राऊत यांनी तर मोदींची सत्ता कशी जाणार आणि राहुल गांधी कसे पंतप्रधान होणार याचा आराखडा तयार केला होता. त्या निवडणुकीत भाजपला तिसऱ्यांदा बहुमत मिळाले नाही, पण चंद्रबाबू आणि नितीशकुमार यांना सोबत घेण्यात मोदींनी यश मिळवले, त्यामुळे सध्या केंद्रात भाजपप्रणिगत पुनर्दीएचे सरकार आहे. काँग्रेस आज राहुल गांधी यांना आपला केंद्रीय नेता म्हणून स्थापित करण्यासाठी सर्व प्रकारचे प्रयत्न करत आहे. त्यांच्या देशभरात यात्रा काढण्यात येत आहेत, पण त्याचा परिणाम होताना दिसत नाही. कारण संपूर्ण संघटनेवर त्यांचा प्रभाव पडताना दिसत नाही. त्यांच्या नेतृत्वाखाली लढल्या गेलेल्या निवडणुकांमध्ये काँग्रेसला यश मिळत नाही. मागे त्यांनी या अपयशाकाल कंटाळून प्रमुखपदाचा राजीनामा दिला होता. यापुढे बिगरगांधी घराण्याचा माणूस काँग्रेसचे नेतृत्व करेल असे सांगितले. तरीही त्याचा काही उपयोग झाला नाही. सध्या राहुल गांधी यांनी केंद्रीय निवडणूक आयोग, ईक्वीएम आणि मर्याद याद्यांमधील घोळ हे विषय घेऊन देशभर रान उडवले आहे. लोकांच्या मनात शंका निर्माण झाली आहे, पण मुद्दा असा आहे की, विस्कळीत विरोधकांच्या हाती सत्ता देऊन काय करणार? त्यांपेक्षा संघटित असणारा आणि स्थिर सरकार देणारा राजकीय पक्ष लोकांना हवा असतो, कारण कुणालाही पुन्हा पुन्हा निवडणूक नको असते. जेव्हा एखाद्या पक्षाकडे केंद्रीय पातळीवर दमदार नेतृत्व असते तेव्हा त्यांना अनेक गोष्टी करणे शक्य असते. मुख्य म्हणजे पक्ष विस्कळीत होत नाही, पक्षामध्ये गटबाजी उफाळून येत नाही. आज प्रमुख विरोधी पक्ष असलेल्या काँग्रेसकडे केंद्रीय पातळीवर प्रभावी नेतृत्व नाही. त्यामुळे पक्ष विस्कळीत झाला आहे. पक्षात गटबाजी उफाळलेली आहे. त्यामुळे मोदींना पाडाव करण्याचे त्यांच्या मनात कितीही असले तरी ते शक्य होत नाही. काँग्रेससोबत असलेल्या मित्रपक्षांना स्वतःच्या भवितव्याची चिंता आहे. कारण काहीही झाले तरी काँग्रेस हा राष्ट्रीय पक्ष आहे, त्यामुळे तो आपला प्रभाव आणि महत्त्व कमी करणार याची त्यांना कल्पना असते. त्यामुळे तेही काँग्रेससोबत सावध भूमिका घेतात. सध्या महाराष्ट्रात जे काँग्रेसचे मित्रपक्ष आहेत, त्यांच्यात काय ओढाढातण सुरू आहे, त्यावरून वादताय कळते. दुसऱ्या बाजूला भाजपचे त्यांच्या मित्रपक्षांसोबत फार काही आलंबेल नाही, पण केंद्रात भाजपकडे दमदार नेतृत्व असल्यामुळे त्यांना भाजपसोबत जुळवून घेण्यात आपले हित आहे, हे लक्षात घ्यावे लागते. त्यामुळे भाजपचा वरचष्मा राहतो. त्याला कारणीभूत आहे, भाजपकडे केंद्रात असलेले नरेंद्र मोदींचे प्रभावी नेतृत्व. काँग्रेसला अच्छे दिन यावचे असतील तर त्यांच्याकडे असे प्रभावी नेतृत्व असावे लागेल. प्रभावी नेतृत्वाचा अभाव हीच सध्या मोदींच्या विरोधकांची व्यथा आहे.

जनसामान्यांच्या हिताच्या मुद्द्यावर आरएसएसचे मौन आहे. देशाच्या सरन्यायाधीशांच्या अंगावर बूट फेकण्यात आला, त्याबाबतही आरएसएस गप्प आहे. शताब्दीनिमित्त होणाऱ्या आरएसएसच्या संचलनाला मुंबईत रमाबाई नगरमध्ये विरोध करण्यात आला.

सर्वसामान्य जनतेने दसरा-दिवाळीच्या काळात आपली रोजची दगदाग आणि तक्रारी बाजूला ठेवून मित्रपरिवारासोबत सण साजरे केले. जनता आपल्यातील चांगुलपणा, धार्मिकता सहजपणे जगत असताना, हितसंबंधी घटक मात्र आजूबाजूचे राजकीय, सामाजिक वातावरण बिघडवण्याचे तंत्र सणासुदीच्या काळातही सुरू ठेवताना दिसत आहेत. यंदा २ ऑक्टोबरच्या गांधी जयंतीच्याच दिवशी दसरा सण होता. राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ-आरएसएसची शताब्दीही त्याच दिवशी साजरी होत होती. त्यामुळे संघ स्वयंसेवकांची स्थिती, 'नाही आनंदा तोटा' अशी झाली असणार. काही लोक आपला आनंद इतरांसोबत वाटून घेतात. माणसा-माणसात 'आपण' आणि 'ते' अशी विभागणी करणाऱ्या आरएसएसच्या लोकांना मात्र आनंदाचा उन्माद चढत असावा. पुण्यातील भरवस्तीत दसऱ्याच्या दिवशी घडलेली पुढील घटना तरी हेच दाखवते.

पुण्यात जनआंदोलनांचा राष्ट्रीय समन्वय- एनएपीएमच्या सद्भाव मंचाच्या कार्यकर्त्यांना मिळालेल्या माहितीनुसार, पुण्यात महात्मा जोतिराव फुल्यांच्या वाड्यानजीकच्या घोरपडे पेठेतील चांदतारा चौकामध्ये २ ऑक्टोबरला तिथलेच अशुद्ध रहिवाशी असणारे फरीद शेख आणि त्यांचा मुलगा फैजान शेख यांच्यावर जीवघेणा हल्ला झाला. रात्री सव्वाआठच्या दरम्यान चांदतारा चौकात जिथे फरीद शेख उभे होते, तिथे वीस-पंचवीसजण संघाच्या गणवेशात लाट्याकाट्यांसह आले आणि 'चला रे यां...ना मारलंच पाहिजे' असं म्हणून फरीद शेख यांच्यावर रॉड आणि काठीने प्रहार करायला सुरुवात केली. फरीद शेख यांच्या विहीणबाई फैमिदा शेख यांनी मध्ये पडून त्या दोघांना वाचवण्याचा प्रयत्न केला. पण या मारहाणीत त्यांच्या डोक्याला मोठी इजा झाली. त्यांना वाचवण्याचा प्रयत्न करत असताना फैमिदा शेख यांनाही काठीने मारण्यात आले.

फरीद शेख खाली पडून बेशुद्ध अवस्थेत गेल्यानंतर त्यांना वाचवायला आलेला फैजान शेख यालाही त्यांनी रॉड आणि काठीने मारहाण केली. त्यांनी कशीबशी एक रिक्षा थांबवली. त्याच्यामध्ये रक्तबंबाळ असलेल्या फैजानने वडील फरीद शेख यांना टाकले आणि ससून हॉस्पिटलच्या दिशेने पळ काढला. फैमिदा शेख आणि त्यांचे पती पोलीस स्टेशनमध्ये तक्रार नोंदवण्यासाठी गेले असता त्यांच्या आधीच तिथे असलेल्या आरोपींनी त्यांच्याविरुद्ध तक्रार दाखल केलेली दिसली. त्यामध्ये त्यांनी फरीद शेख यांच्यावर अँट्रॉसिटी लावली, तसेच महिलांची छेडखानी केल्याचे तक्रारीत म्हटले. फैमिदा शेख आणि त्यांचे पती, 'आमची तक्रार घ्या' म्हणून विनंती करत असताना, त्यांना बाहेर बसवले होते. तक्रार दाखल करून घ्या, असे लावून धरले तरीसुद्धा पोलीस त्यांनाच वेगवेगळे प्रश्न विचारत होते. पण त्यांची तक्रार लिखित स्वरूपात घेतली जात नव्हती. दोन-चार दिवसांनी मुंबईमधून त्यांचा एक नातेवाईक ज्याला या कायद्यासंदर्भात सगळी माहिती आहे तो आला, पोलिसांशी बोलला आणि त्याने त्यांना तक्रार घ्यायला लावली. पोलिसांनी तक्रार लिहून घेतली. मात्र अद्यापही आरोपी व त्याच्यासोबत सामील असणाऱ्या कुठल्याही व्यक्तीला अटक झालेली नाही. तिथे ससून हॉस्पिटलमध्ये फरीद शेख यांच्यावर ब्रेन सर्जरी करावी लागली. ते आयसीयूमध्ये आहेत. त्यांची तब्येत चिंताजनक आहे!

१९४८ साली महात्मा गांधीजींचा निर्घृण खून केला गेल्यापासून, दरवर्षी २

जनतेमध्ये जागरूकता आवश्यक

ऑक्टोबरला गांधी जयंती आणि काही वर्षांनंतर 'जय जवान-जय किसान'चा नारा बुलंद करणारे पंतप्रधान लाल बहादूर शास्त्री यांच्या निधनानंतर त्यांची जयंती एकत्रितरीत्या साजरी होऊ लागली. गांधीजी व शास्त्रीजींच्या विचारांना उजाळा देत, त्यापासून प्रेरणा घेणारे कार्यक्रम शासकीय आणि स्वयंसेवी संघटनांच्या पातळीवर होत राहिले. यंदा मात्र आरएसएस विचारांच्या सत्ताध्याऱ्यांनी, गेल्या १०० वर्षांत देशातील कायद्यांनुसार नोंदणीही न केलेल्या, राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाच्या अवास्तव गौरवासाठी २ ऑक्टोबरचा गैरवापर केला. स्वातंत्र्यलढ्यात काडीचेही योगदान न देणाऱ्या, किंबहुना त्या लढ्यास आणि त्या लढ्यातून साकारलेल्या संविधान, तिरंगा राष्ट्रध्वज आदींना त्यावेळपासूनच विरोध करणाऱ्या आरएसएसच्या शताब्दीनिमित्त टपाल तिकीट व अशुद्ध लेखन असलेले नाणे प्रसारित करण्यात आले. त्यावर भारतीय ध्वजाच्या जागी भलताच ध्वज फडकावण्याचा अचाट प्रकारही सरकारने विनंतिवकतपणे केला. शताब्दीनिमित्त आरएसएसच्या लोकांनी लाट्या सरसावत जागोजागी संचलन केले. मुंबईत रमाबाई आंबेडकर नगरच्या जवळून जाणाऱ्या या संचलनाला आरएसएस मुदाबांदच्या प्रतिरोधाचा सामना करावा लागला. गोंरेगवमध्येही आरएसएसच्या विरोधात मोर्चा काढण्यात आला. छत्रपती संभाजी नगरमध्ये अ-नोंदणीकृत आरएसएसच्या प्रचारासाठी सरकारी महाविद्यालयाच्या परिसरात बेकायदेशीर कार्यक्रम घेण्यास विरोध करणाऱ्या विद्यार्थ्यांनाच मारहाण करत अटक करण्याचे उफाटे प्रकार राज्यातील पोलिसांकडून केले गेले. वंचित बहुजन आघाडीने या विरुद्ध आवाज उठवत प्रचंड मोर्चा संघटित केला. मोर्चाच्या वतीने आणलेल्या भारतीय संविधान, राष्ट्राचा तिरंगा झेंडा व संस्था नोंदणी कायद्याची प्रत या भेटी संघाच्या प्रतिनिधींनी स्वीकारल्या नाहीत व आजही आम्ही संविधान व कायदा मानत नसल्याचे दाखवून दिले!

आरएसएसच्या विचारांचे लोक आज शासन प्रशासनात अनेक मोक्याच्या जागांवर नेमण्यात आलेले आहेत. साताऱ्यात एका महिला डॉक्टरने पोलीस उपनिरीक्षकाच्या शारीरिक आणि मानसिक छळाला त्रासून आत्महत्या केली. चार वेळा बलात्कार आणि अन्य छळ होत असल्याच्या तक्रारीची वेळीच दखल न घेतल्याने व एका खासदाराच्या दबावात ही संतापजनक चालढकल करण्यात आल्याचे, स्थानिक कार्यकर्त्यांचे म्हणणे आहे. वेळीच गुन्हेगारांना जेरबंद न करता उलट सदर महिलाच खोटे वापत असल्याचा कांगावा पसरवला जातो आहे. विचारत होते. पण त्यांची तक्रार लिखित स्वरूपात घेतली जात नव्हती. दोन-चार दिवसांनी मुंबईमधून त्यांचा एक नातेवाईक ज्याला या कायद्यासंदर्भात सगळी माहिती आहे तो आला, पोलिसांशी बोलला आणि त्याने त्यांना तक्रार घ्यायला लावली. पोलिसांनी तक्रार लिहून घेतली. मात्र अद्यापही आरोपी व त्याच्यासोबत सामील असणाऱ्या कुठल्याही व्यक्तीला अटक झालेली नाही. तिथे ससून हॉस्पिटलमध्ये फरीद शेख यांच्यावर ब्रेन सर्जरी करावी लागली. ते आयसीयूमध्ये आहेत. त्यांची तब्येत चिंताजनक आहे!

वसामान्य जनतेने दसरा-दिवाळीच्या काळात आपली रोजची दगदाग आणि तक्रारी बाजूला ठेवून मित्रपरिवारासोबत सण साजरे केले. जनता आपल्यातील चांगुलपणा, धार्मिकता सहजपणे जगत असताना, हितसंबंधी घटक मात्र आजूबाजूचे राजकीय, सामाजिक वातावरण बिघडवण्याचे तंत्र सणासुदीच्या काळातही सुरू ठेवताना दिसत आहेत. यंदा २ ऑक्टोबरच्या गांधी जयंतीच्याच दिवशी दसरा सण होता. राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ-आरएसएसची शताब्दीही त्याच दिवशी साजरी होत होती. त्यामुळे संघ स्वयंसेवकांची स्थिती, 'नाही आनंदा तोटा' अशी झाली असणार. काही लोक आपला आनंद इतरांसोबत वाटून घेतात. माणसा-माणसात 'आपण' आणि 'ते' अशी विभागणी करणाऱ्या आरएसएसच्या लोकांना मात्र आनंदाचा उन्माद चढत असावा. पुण्यातील भरवस्तीत दसऱ्याच्या दिवशी घडलेली पुढील घटना तरी हेच दाखवते.

पुण्यात जनआंदोलनांचा राष्ट्रीय समन्वय- एनएपीएमच्या सद्भाव मंचाच्या कार्यकर्त्यांना मिळालेल्या माहितीनुसार, पुण्यात महात्मा जोतिराव फुल्यांच्या वाड्यानजीकच्या घोरपडे पेठेतील चांदतारा चौकामध्ये २ ऑक्टोबरला तिथलेच स्थानिक रहिवाशी असणारे फरीद शेख आणि त्यांचा मुलगा फैजान शेख यांच्यावर जीवघेणा हल्ला झाला. रात्री सव्वाआठच्या दरम्यान चांदतारा चौकात जिथे फरीद शेख उभे होते, तिथे वीस-

विचारांचे राज्यपाल, हार्पंतप्रधान देवलोकातून अवतरले असून, त्यांचे धर्तरीवर अवतरणे प्रत्येक भारतीयासाठी अभिमानास्पद आहे', असे म्हणत आहेत! जाती-धर्मात तेढ, अल्पसंख्याकांवर हल्ले आणि स्त्रियांविरोधात अत्याचार या साऱ्यात वाढ, ही आजची राज्याची ओळख बनते आहे. सामाजिक पर्यावरणाबरोबरच संघ विचारांच्या सत्ताध्याऱ्यांकडून हवा-पाणी-निसर्ग संतुलन राखणाऱ्या पर्यावरणावरही दिवसाढवळ्या घाला घातला जातो आहे. मुंबईतून ठाण्यात अजून एका लिंक रोडसाठीची झाडेओढ असो, प्रत्येक बाबतीत न्यायालयाची दारे ठोठवावी लागत आहेत. समृद्धी मार्गाच्या पांढऱ्या हत्तीनंतर शक्तिपीठ मार्गाला होणारा शेतकऱ्यांचा उग्र विरोधही सरकार समजून घ्यायला तयार नाही. प्रकल्प रद्द करण्याऐवजी, मार्गात बदल करून तोंडाला पाने पुसण्याचे प्रयत्न सुरू आहेत.

जनसामान्यांच्या हिताच्या या सगळ्या मुद्द्यांवर, आरएसएसच्या तोंडाला कुलूप! सनातन धर्म रक्षणाच्या नावाखाली शेट सर्वोच्च न्यायालयातील सरन्यायाधीशांवर बूट फेकून मारणारी प्रवृत्ती सध्या फोफावते आहे व अशांना आरएसएस विचारांच्या केंद्र सरकारचेही संरक्षण आहे!

सेवाभावी प्रकल्पाचे व संकटाच्या वेळच्या मदतकार्याचे फोटो आणि व्हिडीओ हे आरएसएसचे दाखवायचे दात आहेत. देशातील सर्वधर्मसमन्वयाची संस्कृती नष्ट करून एकचालकानुवर्तीत्व लागणे, हाच आरएसएसच्या मूळ आणि मुख्य अजेंडा आहे. शंभरीतील आरएसएस हे विसरलेली नाही. जनतेतही याबाबत जागरूकता आवश्यक आहे!

वसामान्य जनतेने दसरा-दिवाळीच्या काळात आपली रोजची दगदाग आणि तक्रारी बाजूला ठेवून मित्रपरिवारासोबत सण साजरे केले. जनता आपल्यातील चांगुलपणा, धार्मिकता सहजपणे जगत असताना, हितसंबंधी घटक मात्र आजूबाजूचे राजकीय, सामाजिक वातावरण बिघडवण्याचे तंत्र सणासुदीच्या काळातही सुरू ठेवताना दिसत आहेत. यंदा २ ऑक्टोबरच्या गांधी जयंतीच्याच दिवशी दसरा सण होता. राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ-आरएसएसची शताब्दीही त्याच दिवशी साजरी होत होती. त्यामुळे संघ स्वयंसेवकांची स्थिती, 'नाही आनंदा तोटा' अशी झाली असणार. काही लोक आपला आनंद इतरांसोबत वाटून घेतात. माणसा-माणसात 'आपण' आणि 'ते' अशी विभागणी करणाऱ्या आरएसएसच्या लोकांना मात्र आनंदाचा उन्माद चढत असावा. पुण्यातील भरवस्तीत दसऱ्याच्या दिवशी घडलेली पुढील घटना तरी हेच दाखवते.

पुण्यात जनआंदोलनांचा राष्ट्रीय समन्वय- एनएपीएमच्या सद्भाव मंचाच्या कार्यकर्त्यांना मिळालेल्या माहितीनुसार, पुण्यात महात्मा जोतिराव फुल्यांच्या वाड्यानजीकच्या घोरपडे पेठेतील चांदतारा चौकामध्ये २ ऑक्टोबरला तिथलेच स्थानिक रहिवाशी असणारे फरीद शेख आणि त्यांचा मुलगा फैजान शेख यांच्यावर जीवघेणा हल्ला झाला. रात्री सव्वाआठच्या दरम्यान चांदतारा चौकात जिथे फरीद शेख उभे होते, तिथे वीस-

पंचवीसजण संघाच्या गणवेशात लाट्याकाट्यांसह आले आणि 'चला रे यां...ना मारलंच पाहिजे' असं म्हणून फरीद शेख यांच्यावर रॉड आणि काठीने प्रहार करायला सुरुवात केली. फरीद शेख यांच्या विहीणबाई फैमिदा शेख यांनी मध्ये पडून त्या दोघांना वाचवण्याचा प्रयत्न केला. पण या मारहाणीत त्यांच्या डोक्याला मोठी इजा झाली. त्यांना वाचवण्याचा प्रयत्न करत असताना फैमिदा शेख यांनाही काठीने मारण्यात आले. फरीद शेख खाली पडून बेशुद्ध अवस्थेत गेल्यानंतर त्यांना वाचवायला आलेला फैजान शेख यालाही त्यांनी रॉड आणि काठीने मारहाण केली. त्यांनी कशीबशी एक रिक्षा थांबवली. त्याच्यामध्ये रक्तबंबाळ असलेल्या फैजानने वडील फरीद शेख यांना टाकले आणि ससून हॉस्पिटलच्या दिशेने पळ काढला. फैमिदा शेख आणि त्यांचे पती पोलीस स्टेशनमध्ये तक्रार नोंदवण्यासाठी गेले असता त्यांच्या आधीच तिथे असलेल्या आरोपींनी त्यांच्याविरुद्ध तक्रार दाखल केलेली दिसली. त्यामध्ये त्यांनी फरीद शेख यांच्यावर अँट्रॉसिटी लावली, तसेच महिलांची छेडखानी केल्याचे तक्रारीत म्हटले. फैमिदा शेख आणि त्यांचे पती, 'आमची तक्रार घ्या' म्हणून विनंती करत असताना, त्यांना बाहेर बसवले होते. तक्रार दाखल करून घ्या, असे लावून धरले तरीसुद्धा पोलीस त्यांनाच वेगवेगळे प्रश्न विचारत होते. पण त्यांची तक्रार लिखित स्वरूपात घेतली जात नव्हती. दोन-चार दिवसांनी मुंबईमधून त्यांचा एक नातेवाईक ज्याला या कायद्यासंदर्भात सगळी माहिती आहे तो आला, पोलिसांशी बोलला आणि त्याने त्यांना तक्रार घ्यायला लावली. पोलिसांनी तक्रार लिहून घेतली. मात्र अद्यापही आरोपी व त्याच्यासोबत सामील असणाऱ्या कुठल्याही व्यक्तीला अटक झालेली नाही. तिथे ससून हॉस्पिटलमध्ये फरीद शेख यांच्यावर ब्रेन सर्जरी करावी लागली. ते आयसीयूमध्ये आहेत. त्यांची तब्येत चिंताजनक आहे!

१९४८ साली महात्मा गांधीजींचा निर्घृण खून केला गेल्यापासून, दरवर्षी २ ऑक्टोबरला गांधी जयंती आणि काही वर्षांनंतर 'जय जवान-जय किसान'चा नारा बुलंद करणारे पंतप्रधान लाल बहादूर शास्त्री यांच्या निधनानंतर त्यांची जयंती एकत्रितरीत्या साजरी होऊ लागली. गांधीजी व शास्त्रीजींच्या विचारांना उजाळा देत, त्यापासून प्रेरणा घेणारे कार्यक्रम शासकीय आणि स्वयंसेवी संघटनांच्या पातळीवर होत राहिले. यंदा मात्र आरएसएस विचारांच्या सत्ताध्याऱ्यांनी, गेल्या १०० वर्षांत देशातील कायद्यांनुसार नोंदणीही न केलेल्या, राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाच्या अवास्तव गौरवासाठी २ ऑक्टोबरचा गैरवापर केला. स्वातंत्र्यलढ्यात काडीचेही योगदान न देणाऱ्या, किंबहुना त्या लढ्यास आणि त्या लढ्यातून साकारलेल्या संविधान, तिरंगा राष्ट्रध्वज आदींना त्यावेळपासूनच विरोध करणाऱ्या आरएसएसच्या शताब्दीनिमित्त टपाल तिकीट व अशुद्ध लेखन असलेले नाणे प्रसारित करण्यात आले. त्यावर भारतीय ध्वजाच्या जागी भलताच ध्वज फडकावण्याचा अचाट प्रकारही सरकारने विनंतिवकतपणे केला. शताब्दीनिमित्त आरएसएसच्या लोकांनी लाट्या सरसावत जागोजागी संचलन केले. मुंबईत रमाबाई आंबेडकर नगरच्या जवळून जाणाऱ्या या संचलनाला आरएसएस मुदाबांदच्या प्रतिरोधाचा सामना करावा लागला. गोंरेगवमध्येही आरएसएसच्या विरोधात मोर्चा काढण्यात आला. छत्रपती संभाजी नगरमध्ये अ-नोंदणीकृत आरएसएसच्या प्रचारासाठी सरकारी महाविद्यालयाच्या परिसरात बेकायदेशीर कार्यक्रम घेण्यास विरोध करणाऱ्या विद्यार्थ्यांनाच मारहाण करत अटक करण्याचे उफाटे प्रकार राज्यातील पोलिसांकडून केले गेले. वंचित बहुजन आघाडीने या विरुद्ध आवाज उठवत प्रचंड मोर्चा संघटित केला. मोर्चाच्या वतीने आणलेल्या भारतीय संविधान, राष्ट्राचा तिरंगा झेंडा व संस्था नोंदणी कायद्याची प्रत या भेटी संघाच्या प्रतिनिधींनी स्वीकारल्या नाहीत व आजही आम्ही संविधान व कायदा मानत नसल्याचे दाखवून दिले!

आरएसएसच्या विचारांचे लोक आज शासन प्रशासनात अनेक मोक्याच्या जागांवर नेमण्यात आलेले आहेत. साताऱ्यात एका महिला डॉक्टरने पोलीस उपनिरीक्षकाच्या शारीरिक आणि मानसिक छळाला त्रासून आत्महत्या केली. चार वेळा बलात्कार आणि अन्य छळ होत असल्याच्या तक्रारीची वेळीच दखल न घेतल्याने व एका खासदाराच्या दबावात ही संतापजनक चालढकल करण्यात आल्याचे, स्थानिक कार्यकर्त्यांचे म्हणणे आहे. वेळीच गुन्हेगारांना जेरबंद न करता उलट सदर महिलाच खोटे वापत असल्याचा कांगावा पसरवला जातो आहे. विचारत होते. पण त्यांची तक्रार लिखित स्वरूपात घेतली जात नव्हती. दोन-चार दिवसांनी मुंबईमधून त्यांचा एक नातेवाईक ज्याला या कायद्यासंदर्भात सगळी माहिती आहे तो आला, पोलिसांशी बोलला आणि त्याने त्यांना तक्रार घ्यायला लावली. पोलिसांनी तक्रार लिहून घेतली. मात्र अद्यापही आरोपी व त्याच्यासोबत सामील असणाऱ्या कुठल्याही व्यक्तीला अटक झालेली नाही. तिथे ससून हॉस्पिटलमध्ये फरीद शेख यांच्यावर ब्रेन सर्जरी करावी लागली. ते आयसीयूमध्ये आहेत. त्यांची तब्येत चिंताजनक आहे!

वसामान्य जनतेने दसरा-दिवाळीच्या काळात आपली रोजची दगदाग आणि तक्रारी बाजूला ठेवून मित्रपरिवारासोबत सण साजरे केले. जनता आपल्यातील चांगुलपणा, धार्मिकता सहजपणे जगत असताना, हितसंबंधी घटक मात्र आजूबाजूचे राजकीय, सामाजिक वातावरण बिघडवण्याचे तंत्र सणासुदीच्या काळातही सुरू ठेवताना दिसत आहेत. यंदा २ ऑक्टोबरच्या गांधी जयंतीच्याच दिवशी दसरा सण होता. राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ-आरएसएसची शताब्दीही त्याच दिवशी साजरी होत होती. त्यामुळे संघ स्वयंसेवकांची स्थिती, 'नाही आनंदा तोटा' अशी झाली असणार. काही लोक आपला आनंद इतरांसोबत वाटून घेतात. माणसा-माणसात 'आपण' आणि 'ते' अशी विभागणी करणाऱ्या आरएसएसच्या लोकांना मात्र आनंदाचा उन्माद चढत असावा. पुण्यातील भरवस्तीत दसऱ्याच्या दिवशी घडलेली पुढील घटना तरी हेच दाखवते.

करावा लागला. गोंरेगवमध्येही आरएसएसच्या विरोधात मोर्चा काढण्यात आला. छत्रपती संभाजी नगरमध्ये अ-नोंदणीकृत आरएसएसच्या प्रचारासाठी सरकारी महाविद्यालयाच्या परिसरात बेकायदेशीर कार्यक्रम घेण्यास विरोध करणाऱ्या विद्यार्थ्यांनाच मारहाण करत अटक करण्याचे उफाटे प्रकार राज्यातील पोलिसांकडून केले गेले. वंचित बहुजन आघाडीने या विरुद्ध आवाज उठवत प्रचंड मोर्चा संघटित केला. मोर्चाच्या वतीने आणलेल्या भारतीय संविधान, राष्ट्राचा तिरंगा झेंडा व संस्था नोंदणी कायद्याची प्रत या भेटी संघाच्या प्रतिनिधींनी स्वीकारल्या नाहीत व आजही आम्ही संविधान व कायदा मानत नसल्याचे दाखवून दिले!

आरएसएसच्या विचाराचे लोक आज शासन प्रशासनात अनेक मोक्याच्या जागांवर नेमण्यात आलेले आहेत. साताऱ्यात एका महिला डॉक्टरने पोलीस उपनिरीक्षकाच्या शारीरिक आणि मानसिक छळाला त्रासून आत्महत्या केली. चार वेळा बलात्कार आणि अन्य छळ होत असल्याच्या तक्रारीची वेळीच दखल न घेतल्याने व एका खासदाराच्या दबावात ही संतापजनक चालढकल करण्यात आल्याचे, स्थानिक कार्यकर्त्यांचे म्हणणे आहे. वेळीच गुन्हेगारांना जेरबंद न करता उलट सदर महिलाच खोटे वापत असल्याचा कांगावा पसरवला जातो आहे. याबाबतीत संघ विचारांच्या लोकांचे सोशल मीडिया व्यवस्थापन जोरात कामाला लागते! राज्याच्या गुहमंत्रिपदी संघ विचारांचे मुख्यमंत्री असताना राज्यातील कायदा आणि सुव्यवस्था भयानक बनली असून, गुन्हेगारांना या राऱ्यात खुलेआम संरक्षण मिळते आहे. पुण्यातील जैन बॉईंग जमीन व्यवहार प्रकरणातही याचीच प्रचिती येते आहे. संघ विचारांचे मंत्री व त्यांचे कार्यकर्ते धर्मदाय आयुक्तांच्या सहकाऱ्याने विद्यार्थी वसतिगृहाची जमीन लुबाडण्याचे काम करण्यात गुंतल्याचा आरोप त्यांच्या मित्रपक्षाच्या कार्यकर्त्यांकडून झाला. या साऱ्यावर जरब बसवण्याचे सोडून संघ विचारांचे राज्यपाल, वसामान्य जनतेने दसरा-दिवाळीच्या काळात आपली रोजची दगदाग आणि तक्रारी बाजूला ठेवून मित्रपरिवारासोबत सण साजरे केले. जनता आपल्यातील चांगुलपणा, धार्मिकता सहजपणे जगत असताना, हितसंबंधी घटक मात्र आजूबाजूचे राजकीय, सामाजिक वातावरण बिघडवण्याचे तंत्र सणासुदीच्या काळातही सुरू ठेवताना दिसत आहेत. यंदा २ ऑक्टोबरच्या गांधी जयंतीच्याच दिवशी दसरा सण होता. राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ-आरएसएसची शताब्दीही त्याच दिवशी साजरी होत होती. त्यामुळे संघ स्वयंसेवकांची स्थिती, 'नाही आनंदा तोटा' अशी झाली असणार. काही लोक आपला आनंद इतरांसोबत वाटून घेतात. माणसा-माणसात 'आपण' आणि 'ते' अशी विभागणी करणाऱ्या आरएसएसच्या लोकांना मात्र आनंदाचा उन्माद चढत असावा. पुण्यातील भरवस्तीत दसऱ्याच्या दिवशी घडलेली पुढील घटना तरी हेच दाखवते.

पुण्यात जनआंदोलनांचा राष्ट्रीय समन्वय- एनएपीएमच्या सद्भाव मंचाच्या कार्यकर्त्यांना मिळालेल्या माहितीनुसार, पुण्यात महात्मा जोतिराव फुल्यांच्या वाड्यानजीकच्या घोरपडे पेठेतील चांदतारा चौकामध्ये २ ऑक्टोबरला तिथलेच स्थानिक रहिवाशी असणारे फरीद शेख आणि त्यांचा मुलगा फैजान शेख यांच्यावर जीवघेणा हल्ला झ

प्लास्टिकच्या डब्यात साठवलेले अन्न खाणे सुरक्षित आहे का???

सांघकांता आल्यानंतर धोकादायक केमिकल्स

आपल्यापैकी अनेकांच्या घरी प्लास्टिक डबे वापरले जात असतील. महिलांना तर प्लास्टिक डब्यांविषयी विशेष प्रेम असते. तुमच्या घरातील महिलांना प्लास्टिक डबे जमा करण्याचा छंद असेल, तर ही बातमी तुमच्यासाठी आहे. प्लास्टिकच्या डब्यांमध्ये अन्न साठवून ठेवणे किंवा या डब्यांमधून अन्न खाणे चांगले आहे का? याविषयी लखनऊच्या रिजन्सी सुपरस्पेशॅलिटी हॉस्पिटलचे गॅस्ट्रोएन्टेरोलॉजिस्ट डॉ. प्रवीण झा यांनी सविस्तर माहिती दिली. 'प्लास्टिकच्या डब्यांमध्ये अन्न साठवून ठेवणे चांगले आहे की वाईट, हे प्लास्टिकचा प्रकार आणि त्या अन्नाचा आपण कसा वापर करतो, यावर अवलंबून असते. काही प्लास्टिक क

कोणत्या प्रकारचे प्लास्टिक कंटेनर टाळावेत?

प्लास्टिकच्या डब्यांमध्ये अन्न साठवणे चुकीचे नाही. पण, कोणत्या प्रकारच्या प्लास्टिक कंटेनरमध्ये अन्न साठवू नये, हे समजून घेणे गरजेचे आहे. जे पदार्थ गरम, तेलकट व आम्लयुक्त असतात, असे अन्न प्लास्टिकच्या कंटेनरमध्ये साठवल्यामुळे प्लास्टिक केमिकल्स सोडतात; जे आपल्या आरोग्यासाठी हानिकारक असते.

'जुने किंवा खराब झालेले प्लास्टिक कंटेनर वापरू नयेत. असे प्लास्टिक जास्त प्रमाणात केमिकल्स सोडू शकतात.'

प्लास्टिकच्या डब्यांमध्ये अन्न ठेवण्यापूर्वी लक्षात ठेवा या गोष्टी प्लास्टिकच्या डब्यांमध्ये अन्न ठेवण्यासाठी 'फूड ग्रेड' किंवा 'बीपीए-फ्री' लेबल केलेले प्लास्टिक कंटेनर निवडा. BPA (Bisphenol A) हे केमिकल आहे; ज्यामुळे आरोग्य धोक्यात येऊ शकते.

प्लास्टिकचा कंटेनर कधीही मायक्रोवेव्हमध्ये ठेवू नका. कारण- उष्णतेमुळे प्लास्टिकमधून केमिकल बाहेर पडण्यास प्रोत्साहन मिळते. खराब झालेले प्लास्टिक कंटेनर वापरणे टाळा.

वेगवेगळ्या प्लास्टिक कंटेनरसाठी वेगवेगळी मार्गदर्शक तत्त्वे असतात आणि ही मार्गदर्शक तत्त्वे प्लास्टिक सुरक्षित वापरण्यासाठी मदत करतात.

जास्त कालावधीसाठी प्लास्टिक कंटेनरचा वापर टाळा. एकदोन दिवसांपर्यंत प्लास्टिक कंटेनरमध्ये अन्न साठवून ठेवू नका.

दररोज आल्याचा सेवन केल्यावर मिळतील 'हे' जबरदस्त फायदे

आल्याचं सेवन करणं आरोग्यासाठी किती गुणकारी असतं, हे सर्वांनाच माहित आहे. आलं इतक फायदेशीर आहे की, वर्षभर आपण याचा वापर खाण्या पिण्याच्या गोष्टींमध्ये करतो. गुलाबी थंडीपासून तळपत्या गरमीच्या सकाळी आल्याचं चहा पिणे भारतात अनेकांना आवडतं. आल्याचा चहा खोकला, सदीमुळे कमी झालेल्या रोग प्रतिकारशक्तीला वाढवतो. तसंच प्रदुषित वातावरणात शरीराला डिटॉक्सिफाय करतो. याशिवाय ते तुमच्या शरीरा निरोगी ठेवण्यासाठीही लाभदायक आहे.

वजन कमी करतं आल्याचा चहा : आल्याचा चहा वजन कमी करण्यासाठी लाभदायक असतो. आल्यामध्ये असणारे गुणधर्म भूख नियंत्रणात ठेवण्यासाठी आणि चरबी कमी करण्यास मदत करतं. जर तुम्ही आल्याचा

चहा तुमच्या आहारात समाविष्ट करत असाल, तर हे वेगानं वजन कमी करण्यास मदत करतं.

आम्लता असतात भरपूर पोषक तत्व : आल्याला गुणकारी म्हटलं जातं. यामध्ये शरीराला आवश्यक असणारे प्रथिने, कॅल्शियम, लोह, सर्व प्रकारचे जीवनसत्व, फॉलिक ॲसिड, मॅगनीज आणि कोलीनचा समावेश असतो. हे सर्व तत्व शरीराला मजबूत ठेवण्यासाठी मदत करतात.

पावसाळ्यातील आजारांपासून होते सुटका : खोकला, सर्दी, शरीरात कफ निर्माण होणे, हे सामान्य आजार आहेत. आल्याचा चहा पिल्यावर या आजारांपासून दिलासा मिळू शकतो. आल्यात ॲंटीबायोटिक गुणधर्म असतात. ज्यामुळे शरीराला याचा फायदा होतो.

रक्तप्रवाह नियंत्रणात ठेवतं : जर तुम्ही हाय ब्लड प्रेशरने ग्रस्त असाल, तर तुम्ही तुमच्या डाएटमध्ये आल्याच्या चहाचा समावेश केला पाहिजे. जे लोक दररोज आल्याचा चहा पितात त्यांना हायपरटेंशनचा धोका कमी असतो. तसंच ब्लड प्रेशरला नियंत्रणात ठेवण्यासाठी आल्याचा चहा खूप

गुणकारी आहे.

पचनक्रिया मजबूत ठेवण्यासाठी होते मदत : आलं एक नैसर्गिक ॲंटीबायोटिकप्रमाणे काम करतं. खूप जास्त तेल वापरलेले पदार्थ खाल्ल्यावर पचनक्रिया बिघडते. अशातच आल्याचा चहा पिल्यावर शरीरासाठी ते फायदेशीर ठरतं. जेवणातून शरीरात येणाऱ्या बॅक्टेरिया आल्याच्या सेवनामुळे नष्ट होतात. तसंच शरीरासाठी ॲंटीसेप्टिक म्हणूनही काम करतं.

आल्याचा चहा पिण्याचे अन्य फायदे

- सतत लघवीला जायची समस्या असेल, तर दिवसातून दोनवेळा आल्याचा चहा पिणे लाभदायक ठरू शकतं.
- डोकेदुखीवर लगेच आराम मिळतो.
- किडनी संबंधीत आजारांवर मात करण्यासाठी आल्याचा चहा गुणकारी आहे.
- आल्याचं चहा पिल्यावर पचनक्रिया सुधारते.
- आल्यामध्ये अनेक जीवनसत्व असतात. जीवनसत्व-अ, जीवनसत्व-ड, जीवनसत्व-ई.

हिरव्या भाज्या स्वच्छ करण्यासाठी वापरा 'ही' पद्धत

कोणत्याही ऋतूमध्ये हिरव्या भाज्या खाणे आरोग्यासाठी फार फायदेशीर असते. हिरव्या भाज्या बनवायला सोप्या असल्या तरी मात्र, त्या साफ करणे म्हणजे मोठा टास्क

असतो. त्यामुळे आज आम्ही तुम्हाला हिरव्या भाज्या स्वच्छ करण्यासाठी काही पद्धती सांगणार आहे. त्यामुळे तुमची हिरवी भाजी काही मिनिटांतच साफ करणे शक्य होईल.

मेथीची हिरवी भाजी सामान्यतः लोक मेथीची प्रत्येक

पाने त्याच्या मुळांपासून वेगळी करतात. परंतु, ते साफ करणे देखील अवघड आहे आणि त्याला वेळही खूप जास्त लागतो. तर मेथीची एक जुडी एका बाजूला धरून चाकूच्या सहाय्याने त्याची मुळे कापून घ्या. यामुळे मेथीची

वेगळी होईल आणि केवळ पाने राहतील. आता ही भाजी धुण्यासाठी भांड्यात पाणी घ्या त्यात काही मिनिटे मेथी घाला म्हणजे सर्व माती त्यातून बाहेर येईल आणि नंतर ती स्वच्छ पाण्यात दोनदा धुवा. काही लोक हिरव्या भाज्या बारीक तुकडे करतात आणि धुतात परंतु, असे केल्याने हिरव्या भाज्यांचे सर्व जीवनसत्त्वे निघून जातात.

पालकची हिरवी भाजी पालक साफ करण्यासाठी त्याची जुडी एका बाजूला धरा आणि चाकूच्या मदतीने पुन्हा वेगळे करा याने हिरव्या भाज्या नसलेल्या जाड देठांना वेगळे करणे सोपे जाईल. आता काही खराब पाने असल्यास त्यास वेग वेगळे करा आता पालक पाण्यात टाका १० मिनिटांनंतर स्वच्छ पाण्याने २ ते ४ वेळा धुवा.

मोहरीची हिरवी भाजी मोहरीच्या हिरव्या भाज्या स्वच्छ करणे सोपे आहे. मोहरीची पाने वेगळे करा आता जर त्याची देठ थोडी कडक असेल तर आपण त्यास तळापासून सोलून देखील घेऊ शकता. मोहरीच्या हिरव्या भाज्यांमधे मऊ पाने वापरतात. जर देठ सोललेली असेल आणि मोठी पाने वेगळी झाली तर हिरव्या भाज्या खूप चवदार बनतात.

लिंबूपाणी पिण्याचे आरोग्यदायी फायदे

बऱ्याचदा एखाद्या व्यक्तीला चक्कर येत असल्यास आपण त्या व्यक्तीला लिंबूपाणी देतो. यामुळे त्या व्यक्तीला थोडावेळ तरी बरे वाटते. त्यामुळे कोणत्याही आडाअडचणीला उपयोगी पडणारे लिंबू घरात आवर्जून ठेवतो. मात्र, या लिंबूपाण्याचे इतरही आरोग्यदायी फायदे आहेत. चला तर जाणून घेऊया लिंबूपाणी पिण्याचे इतर आरोग्यदायी फायदे.

हृदयाच्या समस्येवर

लिंबू पाणी व्हिटॅमिन सी चा चांगला स्रोत असल्याचे सिद्ध झाले आहे. व्हिटॅमिन सी हृदयाच्या समस्यांपासून मुक्त होतो आणि स्ट्रोकला प्रतिबंधित करतो.

पचन शक्ती वाढते

लिंबू, कोमट पाणी आणि मध मिसळून प्यायल्याने पचन शक्ती वाढते.

यकृतासाठी फायदेशीर

लिंबू हे यकृतासाठी खूप चांगले मानले जाते. लिंबू पाणी शरीरात पित्त रस तयार करण्यास मदत करते आणि शरीरातील सर्व विषारी पदार्थ बाहेर टाकण्यास मदत करते.

तोंड कोरडे होण्यापासून प्रतिबंधित लिंबू पाणी प्यायल्याने तोंडात लाळ तयार होते आणि तोंड कोरडे होण्यापासून प्रतिबंधित होते. लिंबाचे पाणी पिण्यामुळे माणसाला ताजेतवाने वाटते आणि श्वास घेण्यास नवीन ऊर्जा मिळते.

रोगप्रतिकारशक्ती वाढते

नियमित कोमट पाण्यात लिंबाचा रस मिसळून प्यायल्याने रोगप्रतिकारशक्ती वाढण्यास मदत होते.

तोंडाची दुर्गंधी

बऱ्याचदा आपण जेवण करताना कांदा, लसूण, मुळा यांचे सेवन करतो. त्यामुळे तोंडाला दुर्गंधी येते या दुर्गंधीपासून मुक्त होण्यासाठी लिंबाचे पाणी प्यायले जाते.

त्वचेवरील डाग

लिंबांमध्ये ॲंटी ऑक्सिडंट गुण असतात. त्यामुळे त्वचेवरील डाग निघून जाण्यास लिंबाचा रस फायदेशीर ठरतो.

उभ्याने करताय पाण्याचे सेवन; आजच सोडा ही सवय

पाण्याचे सेवन करणे आरोग्यासाठी लाभदायक आहे. मात्र, बऱ्याचदा आपण बाहेरून कुठूनही आले की, फिफ्जचा दरवाजा उघडतो आणि तोंडाला पाण्याची बाटल लावतो. मात्र, असे उभ्याने पाणी पिणे आरोग्यासाठी हानीकारक आहे. यामुळे आजार आपण ओढावून घेतो. चला तर जाणून घेऊया उभ्याने पाणी पिण्याचे तोंटे.

किडनीत संसर्ग होऊ शकतो

उभ्याने पाणी प्यायल्यास ते पाणी शरीरातून थेट वाहून जाते. यामुळे त्याचा शरीराला विशेष फायदा होत नाही. तसेच उभ्याने पाण्याचे सेवन केल्याने ते वेगाने वाहून जाते. यामुळे किडनी आणि मूत्राशयातील घाण तशीच राहते. त्यामुळे मूत्रमार्ग किंवा किडनीत संसर्ग होऊ शकतो.

शरीरातील पदार्थ पचत नाहीत

बऱ्याचदा आपल्याला मोठी माणसे माठातील पाणी पिण्याचा सल्ला देतात. मात्र, आपण त्याकडे दुर्लक्ष करत फिजमधील थंडगार पाण्याचे सेवन करतो. यामुळे तहान देखील भागत नाही. मात्र, तेच जर तुम्ही माठातील पाण्याचे सेवन केलात तर तुम्हाला त्याचे फायदे देखील होतील. चला तर जाणून घेऊया माठातील पाणी पिण्याचे फायदे.

यशासाठी उत्तम

सर्दी, खोकला झाल्यावर आणि अस्थमा असणाऱ्यांना फिजमधील थंड पाणी न पिण्याचा सल्ला दिला जातो. परंतु, माठातील थंडगार पाणी तुम्ही पिऊ शकता. कारण ते पाणी घशासाठी चांगले असते.

उष्माघाताला आळा

उन्हाळ्यात सामान्यपणे होणाऱ्या उष्माघाताला आळा घालण्यासाठी मातीच्या माठातले पाणी प्या.

मेंदूबॉलिंगम सुधारते

माठातील पाण्याचे सेवन केल्याने मेंदूबॉलिंगम सुधारण्यास मदत होते.

खनिजे आणि इलेक्ट्रोमॅग्नेटिक ऊर्जा मिळते

माठ तयार करण्यासाठी ज्या मातीचा वापर केला जातो त्या मातीत भरपूर खनिजे आणि इलेक्ट्रोमॅग्नेटिक ऊर्जा असते. त्याम

उभे राहून पाणी प्यायलास शरीराला त्याचा फ़फ़ारसा उपयोग होत नाही. त्याऐवजी बसून पाणी प्यायल्यास तुमचे स्नायू आणि मज्जासंस्थेवर जास्त ताण नसल्याने पाण्याबरोबर शरीरातील इतर पदार्थही पचण्यास मदत होते.

स्थायंवर दाब पडतो

उभ्याने पाण्याचे सेवन केल्याने अन्ननलिकेच्या खालील भागावर जोरदार आघात होतो. त्यामुळे पोट आणि अन्ननलिकेला जोडणाऱ्या स्थायंवर दाब पडतो आणि त्याला इजा पोहचण्याचा धोका असतो.

पोटात जळजळ होते

पाणी पोटात वेगाने येत असल्याने आम्लाची हलचाल वेगाने होते आणि ॲसिडीटीचा त्रास होतो.

तहान पूर्णपणे भागत नाही

उभं राहून पाणी प्यायल्यास तुम्हाला सतत थोड्या थोड्या वेळाने पाणी प्यावेसे वाटते. कारण उभं राहून पाणी प्यायल्याने तहान कधीच पूर्णपणे भागत नाही. त्यामुळेच निवांत एका जागी बसून पाणी प्यायल्यास तहान पूर्णपणे भागते.

ुळे मातीच्या माठात पाणी ठेवल्याने मातीतील हे गुणधर्म पाण्यात मिसळतात. परिणामी त्या पाण्याने तुमच्या शरीराला फायदाच होतो.

नैसर्गिक थंडावा

लहान छिद्र असलेल्या मातीच्या माठात पाणी नैसर्गिकरित्या थंड होण्यास मदत होते. तसेच हे पाणी पर्यावरण पूरक आहे.

सावधान....! तुमच्यात आढळली आहेत का ब्रेस्ट कॅन्सरची 'ही' लक्षणं

ब्रेस्ट कॅन्सर (स्तनाचा कर्करोग) हा सर्वात गंभीर आजारपैकी एक आजार आहे. हा आजार जास्त प्रमाणात महिलांमध्ये आढळून येतो. ब्रेस्ट कॅन्सर होण्यामागील कारणे आणि लक्षणे योग्य वेळी ओळखणं गरजेचं आहे. ब्रेस्ट कॅन्सर होण्यामागील प्रमुख कारण वाहतूकीदरम्यान होणारे वायु प्रदूषण असू शकतं.

ब्रेस्ट कॅन्सरची कारणं तसंच लक्षणं जाणून घेणे, हे त्यावर

औषधोपचार करण्यासाठीचं पहिलं पाऊल आहे. ब्रेस्ट कॅन्सरवरील नवीन औषधोपचार पद्धती किंवा लक्षणं कशा पद्धतीनं ओळखाय्यात? असे कित्येक प्रश्न सर्वसामान्यांच्या डोक्यात येतात. तुम्हाला पडलेल्या प्रश्नांची उत्तरे आपण जाणून घेण्याचा प्रयत्न करणार आहोत. ब्रेस्ट कॅन्सरची लक्षणं आढळून आल्यानंतर तातडीनं डॉक्टरांकडे जाऊन तपासणी करून घ्यावी. शरीराच्या एखाद्या भागातील पेशींची अनियंत्रित वाढ

होण्यामागील मुख्य कारण कॅन्सर असू शकतं. शरीरात कॅन्सरच्या पेशी मोठ्या प्रमाणात वाढत राहिल्यास, त्यांचा तुटलेला काही भाग रक्ताच्या माध्यमातून शरीराच्या अन्य अवयवात पोहोचतात आणि पसरतात. या प्रक्रियेस मेटास्टेसिस असें म्हटलं जातं.

मेटास्टेसिस देखील कॅन्सरचा एक टप्पा आहे. ब्रेस्ट कॅन्सरचं पहिल्या किंवा दुसऱ्या टप्प्यात निदान झाल्यास त्यावर योग्य ते औषधोपचार

करणं शक्य आहे.

ब्रेस्ट कॅन्सर होण्यामागील कारणे

- जागतिक आरोग्य संघटनेनुसार गर्भधारणा रोखणे
- योग्य वेळेत बाळाला जन्म न देणे
- स्तनपान करू न देणे
- वय वाढणं आणि बहुतांश वेळा मद्यसेवन करणं
- अनुवांशिक स्वरूपातही ब्रेस्ट कॅन्सरची आजार होऊ शकतो
- स्तनावर गाठ असणं
- वेळेपूर्वीच येणाऱ्या मासिक

पाळीमुळेही ब्रेस्ट कॅन्सर होऊ शकतो

ब्रेस्ट कॅन्सरची लक्षणे

- स्तनाच्या आकारात बदल झाल्याची जाणीव होणे
- स्तन किंवा बाहुंच्या खाली गाठ येणे
- स्तन दाबल्यास वेदना होणे
- स्तनावर सूज येणे
- स्तन कॅन्सरचा त्रास रोखण्यासाठी करा 'हे' उपाय
- नियमित व्यायाम आणि

योगासनांचा अभ्यास करावा.

- सूर्याच्या प्रखर किरणांपासून स्वतःचं संरक्षण करावे.
- धूम्रपान आणि अमली पदार्थांचे सेवन करू नये
- अधिक प्रमाणात मिठाचे सेवन करू नये
- लाल मांस अधिक प्रमाणात खाणे टाळावे
- गर्भनिरोधक गोळ्यांचं वारंवार सेवन करण्यापूर्वी डॉक्टरांचा सल्ला घ्यावा.

बीएमसी घेणार ‘एआय’ स्टार्टअप कंपन्यांचे सहाय्य

मुंबईकरांच्या समस्या सोडवण्यासाठी महापालिकेकडून नवा उपाय

■ **बातमी /लेख, प्रीती दिपक नाईक**

मुंबईकरांच्या समस्या सोडवण्यासाठी महापालिकेने आपल्या कार्यपद्धतीत नवे तंत्रज्ञान आणण्याचा निर्णय घेतला आहे. या पद्धतीद्वारे पर्यावरण, पाणी, प्रदूषण, आरोग्य आणि उद्यान अशा विभागातील दैनंदिन समस्या सोडवण्यासाठी पालिकेने ११ अभिनव स्टार्टअप्स (एआय)च्या मदतीने 'स्मार्ट सोल्यूशन्स' शोधण्याचा निर्णय घेतला आहे.

कचरा व्यवस्थापन आणि नागरिकांच्या आरोग्यविषयक समस्या सोडवण्यासाठी या स्टार्टअप्सच्या उपयांचा उपयोग करून मुंबईला अधिक हरित, आरोग्यदायी आणि टिकाऊ बनवण्याचा प्रशासनाचा प्रयत्न आहे. त्यासाठी विविध स्टार्टअप कंपन्यांचा सहभाग करून घेण्यात येणार आहे. एअरएक्स इनोव्हेशन्स प्रा.लि. या कंपनीने हवेतून कार्बन डायऑक्साइड शोषून त्याचे रूपांतर ऑक्सिजन आणि बायोमासमध्ये करणारे उपकरण विकसित केले आहे. हे तंत्रज्ञान सूक्ष्म

धूळकण कमी करून हवेची गुणवत्ता सुधारते. तर, अँपल अर्थ पॅकेजिंग प्रा.लि. या स्टार्टअपने 'भारत री-यूज' या संकल्पनेतून डिस्पोजेबल प्लास्टिक पाण्याच्या बाटल्यांना पर्याय निर्माण केला आहे. स्मार्ट किऑस्कद्वारे पुन्हा वापरता येणाऱ्या बाटल्यांत स्वच्छ पिण्याचे पाणी पुरवले जाणार आहे. एमकेडी टेक्नॉलॉजिज प्रा.लि. यांनी हिंदू स्मशानभूमीसाठी चिमणीविरहित प्रदूषण नियंत्रण प्रणाली विकसित केली असून, ती हवेतील प्रदूषण ९८ टक्क्यांपर्यंत कमी करते. अशा विविध स्टार्टअपच्या माध्यमातून मुंबईकरांना सुविधा देण्याचा प्रयत्न असल्याची माहिती पालिका प्रशासनाने दिली आहे.

सॉलटेक डिझाइन लॅम्स प्रा.लि. यांनी वापरातील 'सिंगल युज' प्लास्टिक आणि बांधकामातील कचरा पुनर्वापर करून मजबूत बांधकाम साहित्य तयार करण्याचे तंत्रज्ञान विकसित केले असून, सोलिनस इंटीग्रेटी प्रा.लि. यांनी 'एंडोबॉट' नावाचे रोबोटिक उपकरण विकसित केले आहे. हे उपकरण

पाण्याच्या आणि मलनिस्सारण पाईपलाइनची आतून तपासणी करून गळती, अडथळे किंवा दूषितता यांचे निदान करते, तर आरका रिसर्च इंडिया प्रा.लि. आणि इंडिकेटर एआय सोल्यूशन्स प्रा.लि. यांनी आरोग्य तपासणीसाठी नॉन-इनवेसिव्ह म्हणजे शरीरात कोणताही छेद न करता कृत्रिम बुद्धिमत्ता आधारित उपकरणे तयार केली आहेत. या उपकरणांद्वारे डायबिटीस, उच्च रक्तदाब आणि कोलेस्टेरॉल विकारांचे लवकर निदान शक्य होते.

मुंबईतील वृक्षांचे व्यवस्थापन अधिक वैज्ञानिक पद्धतीने करण्यासाठी 'एलआयडीएआर' 'एलआयडी आणि 'एआय' तंत्रज्ञानाचा वापर केला आहे. हे तंत्रज्ञान प्रत्येक झाडाचे डिजिटल थ्रीडी मॉडेल तयार करून त्याची वाढ, स्थैर्य आणि संभाव्य धोके यांचे विश्लेषण करते.

मुंबईसारख्या महानगरात वाढत्या पर्यावरणीय आणि आरोग्यविषयक आव्हानांना तोंड देण्यासाठी नव्या तंत्रज्ञानाचा वापर गरजेचा आहे. मुंबई महापालिका प्रशासन आणि संबंधित ११ स्टार्टअप्सच्या मदतीने आम्ही शाश्वत, स्वच्छ, स्मार्ट मुंबई घडवण्याच्या दिशेने एक ठोस पाऊल उचलले आहे. कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या साह्याने पर्यावरण, पाणी, आरोग्य यादी समस्यांवर उपाय केले जाणार आहेत.

-शशी बाला (व्यवसाय विकास विभागप्रमुख, मुंबई महानगरपालिका)

रुग्णालयांतील अन्न निकृष्ट निघाल्यास फक्त ₹.१००० दंड

बीएमसीच्या टेंडरमधील अटींवर तज्ञांकडून सवाल

■ **मुंबई। प्रतिनिधी,**

बृहन्मुंबई महानगरपालिके (बीएमसी) ने आपल्या १० उपनगरी रुग्णालयांतील रुग्णांना शाकाहारी जेवण पुरवण्यासाठी ठेकेदारांकडून निविदा मागविल्या आहेत. मात्र, निविदेतील अटीनुसार जर निकृष्ट किंवा असुरक्षित अन्न पुरविले गेले, तर संबंधित ठेकेदाराला केवळ ₹.१००० दंड आकारला जाणार आहे, अशी तरतूद असल्याने या नियमावर टीकेची झोड उठली आहे. हा प्रस्ताव अमलात आला, तर दररोज सुमारे १६०० रुग्णांना बाह्य ठेकेदारांकडून जेवण पुरवले जाणार आहे.

तज्ञ म्हणतात – “हा दंड अत्यंत अपुरा”

तज्ञांच्या मते, इतका कमी दंड हा अन्नसुरक्षेसाठी अत्यंत अपुरा आहे आणि त्यामुळे जबाबदारी निश्चित करण्याच्या प्रक्रियेवर परिणाम होऊ शकतो. अशा कमकुवत दंडात्मक अटीमुळे रुग्णालयातील जेवणाची गुणवत्ता आणि स्वच्छता सुनिश्चित करण्याच्या उद्देशालाच धक्का बसू शकतो. या निर्णयातून सार्वजनिक आरोग्यसेवेचे वाढते खासगीकरण अधोरेखित होते,

असंही त्यांनी नमूद केल. महानगरपालिकेच्या या योजनेत सकाळ-संध्याकाळचे जेवण, नाश्ता आणि चहा तसेच मधुमेह, उच्च रक्तदाब, मीठमुक्त, मीठ-निर्यात्रित आणि आरटी पीड ड 1 ए ट असे

केलेली असावी अशी अट ठेवण्यात आली आहे. सर्व

...तर जवळच्या खानावलींकडून जेवण खरेदीची मुभा

या निविदेचे एक महत्त्वाचे वैशिष्ट्य म्हणजे नोंदणीकृत 'महिला संस्था' (महिला संघटना) यांना ५० टक्के आरक्षण देण्यात आले आहे, मात्र त्या संस्थांना सर्व तांत्रिक आणि कायदेशीर निकष पूर्ण करत सर्वात कमी निविदा रकमेच्या बरोबरीने बोली लावावी लागेल. तसेच, ठेकेदाराला अन्न पुरविण्यास अपयश आल्यास रुग्णालयाला जवळच्या खानावलींकडून अन्न खरेदी करण्याची मुभा असेल, आणि अशा प्रकरणात १५ टक्के देखरेख शुल्क संबंधित ठेकेदाराच्या बिलातून वसूल केले जाणार आहे.

विशेष आहार प्रकार पुरवले जाणार आहेत.

टेंडरसाठी पात्रता काय?

ठेकेदार पात्र ठरण्यासाठी मागील ३ वर्षांमध्ये किमान ७०० रुग्णांना शिजवलेले अन्न पुरविण्याचा अनुभव असावा आणि त्या कालावधीत किमान ₹.११ कोटी रुपयांची उलाढाल

दरम्यान, अशा पर्यायी जागांचा शोध घेवून त्याबाबतची माहिती न्यायालयाकडे सादर करण्यात येईल, असे आयुक्त गगराणी यांनी यावेळी शिष्टमंडळाकडे स्पष्ट केले. तसेच मुंबईत ठिकठिकाणी असणारे कबुतरखाने न्यायालयाच्या आदेशाने बंद करण्यात आले आहेत. तसेच, कबुतरखान्यांच्या ठिकाणी नियंत्रित पद्धतीने व ठराविक वेळेतच कबुतरांना खाद्य पुरवावे कावूत सुरू करण्यास सहकार्य करावे, अशी मुंबई महापालिकेकडे केली आहे. तसेच मुंबई महापालिका प्रशासनाच्या वतीने कबुतरांना दाणे टाकण्यासाठी अशा पर्यायी जागांचा शोध घेण्यात येईल, असे आश्वासन देतानाच पालिका

कबुतरांना दाणे घालण्यासाठी महापालिका शोधणार पर्यायी जागा

■ **मुंबई। प्रतिनिधी,**

नागरिकांना त्रास होत असल्याने न्यायालयाच्या आदेशाने मुंबई महापालिकेने मुंबईतील दादर आणि इतर ठिकाणी असलेले कबुतरेखाने कारवाई करून बंद केले. मात्र त्यामुळे आक्रमक झालेल्या जैन समाजाच्या शिष्टमंडळाने आज मुंबई महापालिका आयुक्त भूषण गगराणी यांची पालिका मुख्यालयात भेट घेतली. मुंबई महापालिकेने नागरीकांना त्रास होणार नाही अशी ठिकाणे शोधून तेथे पथारी कावूत सुरू करण्यास सहकार्य करावे, अशी मागणी मुंबई महापालिकेकडे केली आहे. तसेच मुंबई महापालिका प्रशासनाच्या वतीने कबुतरांना दाणे टाकण्यासाठी अशा पर्यायी जागांचा शोध घेण्यात येईल, असे आश्वासन देतानाच पालिका

आयुक्त गगराणी यांनी सदर कबुतरखान्यांची बाब न्यायप्रविष्ट असल्याने अशा पर्यायी जागांची माहिती न्यायालयासमोर सादर करण्यात येईल, असे देखील स्पष्ट केले. मुंबईत दादर, जीपीओ आदी ठिकाणी कबुतरांना दाणे टाकण्यात येत असल्याने नागरिकांचे आरोग्य धोक्यात आल्याची तक्रार महापालिकेकडे करण्यात आल्याने आणि प्रकरण न्यायालयात गेल्यावर न्यायालयाने देखील सदर कबुतरखाने बंद

करण्याचे आदेश पालिकेला दिले. त्यामुळे महापालिकेने कारवाई करून कबुतरखाने बंद केले. त्यावर आक्रमक झालेल्या जैन लोकांनी दादर येथील बंद कबुतरखान्याच्या ठिकाणी हल्लाबोल करून तो पुन्हा सुरू केला. त्यामुळे प्रकरण चिघळले आणि न्यायालयाने पुन्हा कबुतरेखाने कायमस्वरूपी बंद करण्याचे आदेश दिले. त्यामुळे कबूतरप्रेमी जैन धर्मीय लोकांनी तीव्र संताप व्यक्त केला. महापालिकेला कबुतरेखाने पुन्हा सुरू न केल्यास उपोषणाची धमकी दिली. मात्र न्यायालयाच्या आदेशाकडे बोट दाखवत पालिकेने चुप्पी साधली. परंतु पुन्हा एकदा जैन मुनी आक्रमक झाले असून वारंवार कबुतरेखाने नवीन ठिकाणी सुरू करण्याची मागणी करीत आहेत.

मंगलप्रभात लोढांच्या पुढाकाराने बाणगंगेच्या आरतीचा तिढा सुटला, पोलिसांनी दिली परवानगी

■ **मुंबई। प्रतिनिधी,**

मुंबईतील प्रसिद्ध तीर्थक्षेत्र असलेल्या वाळकेश्वर येथील बाणगंगेवर आता त्रिपुरी पौर्णिमेला आरती सह धार्मिक कार्यक्रम करण्याचा मार्ग मोकळा झाला आहे. कौशल्य विकास मंत्री मंगलप्रभात लोढा यांच्या पुढाकाराने हा तिढा सुटला असून यासंदर्भात पोलीस उपायुक्त अनिल कुंभारे यांच्यासह बाणगांवा ट्रस्टचे प्रमुख विश्वस्त महाले यांच्यासह ट्रस्टचे अन्य पदाधिकारी आणि स्थानिक निवासी यांच्या बैठकीनंतर आरतीचा मार्ग मोकळा झाला आहे. दक्षिण मुंबईत होत असलेल्या वाहतूक नियंत्रणाच्या अडचणीमुळे या कार्यक्रमाला पोलिसांनी परवानगी नकारली होती. मात्र बैठकीच्या चर्चेनंतर पोलीस प्रशासनाने येथे ७ नोव्हेंबर रोजी होणाऱ्या त्रिपुरी पौर्णिमेच्या आरतीला परवानगी दिलेली आहे. गेल्या काही वर्षांपासून बाणगंगेवर होणाऱ्या महाआरतीला

मुंबईकरांसह राज्यभरातून भाविक मोठ्या संख्येने येत असतात. त्यामुळे गर्दी वाढते, असे कारण पोलिसांनी दिल्याचे ट्रस्टचे पदाधिकारी सांगतात. यासंदर्भातील परवानगी नकारल्याचे पत्र ३ ऑक्टोबर रोजी ट्रस्टला देण्यात आले होते. या पार्श्वभूमीवर मंत्री मंगलप्रभात लोढा यांनी वरिष्ठ पोलीस अधिकारी आणि ट्रस्टच्या पदाधिकाऱ्यांची बैठक घेतली. या बैठकीत मंत्री लोढा यांनी जनतेच्या भावनांचा आदर करून प्रशासनाने आरती कार्यक्रमाला उपाययोजना कराव्यात, धार्मिक कार्यक्रमात

मोठ्या संख्येने भाविक जमा होत असले तरी प्रशासन जनतेच्या भावनांचा आदर करू शकत नसल्याचे लोढा यांनी म्हटले आहेत. दरम्यान, ही महाआरती केवळ वर्षातून एकदाच आणि तेही संध्याकाळी होते. यासाठी मोठ्या प्रमाणात भाविक येतात. या गर्दीवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी मुंबई पोलिसांकडे सक्षम व्यवस्था असल्याचेही ट्रस्टच्या वतीने बैठकीत सांगण्यात आले. तसेच यावर्षीच्या जीएस्बी टेंपल ट्रस्टला राज्य सरकारच्या पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालय संचालनालयाने ही २४ ऑक्टोबर रोजी पारंपरिक पूजेची परवानगी दिली असल्याचेही ट्रस्टने मुंबई पोलिसांच्या निदर्शनाला आणून दिले. या आरतीमध्ये हजारो दिवे लावले जातात आणि हा विधी वाणगंगीच्या गंगा आरतीसारखा अतिशय भव्य असतो. आता या धार्मिक उत्सवाला परवानगी मिळाल्याने बाणगंगा ट्रस्टने मंत्री मंगलप्रभात लोढा यांचे आभार व्यक्त केले.

संभाव्य दुबार नावांबाबत उपाययोजना करा : राज्य निवडणूक आयोग

■ **मुंबई। प्रतिनिधी,**

स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांमध्ये पारदर्शकता राखण्यासाठी मतदार याद्यांमधील संभाव्य दुबार नावांची तपासणी करून योग्य ती दक्षता घ्यावी, असे निर्देश राज्य निवडणूक आयोगाने दिले. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांसाठी लागू असलेल्या अधिनियमांच्या तरतुदीनुसार भारत निवडणूक आयोगाने तयार केलेली विधानसभा मतदारसंघांची मतदार यादी निवडणुकांसाठी जशीच्या तशी वापरली जाते. या

आल्यास त्या मतदाराकडून इतर कोणत्याही मतदान केंद्रावर मतदान केले नसल्याबाबत आणि करणार नसल्याबाबत विहित नमुन्यातील हमीपत्र लिहून घेण्यात येईल. काटेकोरपणे ओळख करण्यात येतल्या मतदारांची नावे व पत्ते कायम ठेवले जातात.

...उपाययोजना करा

संभाव्य दुबार नाव असलेल्या मतदाराकडून प्रतिसाद न मिळाल्यास असा मतदार मतदान करण्यासाठी

प्री-स्कूलमध्ये बालकाला मारहाण... मुलाची केली शाळेतूनही हकालपट्टी

■ **नवी मुंबई। प्रतिनिधी,**

सीबीडी बेलापूर, सेक्टर - ८ मधील एका प्री-स्कूलमध्ये शिक्षण घेणाऱ्या ३ वर्षीय मुलाला प्री-स्कूलमधील एका महिलेने मारहाण केल्याची घटना उघडकीस आली आहे. या प्रकारानंतर पीडित मुलाच्या आईने प्री-स्कूल चालक महिलेला जाव विचारला असता, त्यांनी मुलालाच शाळेतून काढून टाकले आहे. या प्री स्कूलवर कारवाई करण्यात यावी अशी मागणी मुलाच्या आईने केली आहे.

या घटनेतील ३ वर्षीय पीडित मुलगा सीबीडी बेलापूर परिसरात

आईने या शाळेला ई-मेल पाठवून सीसीटीव्ही फुटेजची मागणी केली.

सुरुवातीला प्री स्कूल चालकांनी वेगवेगळी कारणे देत सीसीटीव्ही फुटेज देण्यास नकार दिला. मात्र, नंतर त्यांनी फुटेज दाखवले.

“प्री-स्कूलच्या प्रतिनिधींशी संपर्क साधण्याचा प्रयत्न केला असता, त्यांनी फोनला प्रतिसाद दिला नाही. या प्रकरणात पीडित मुलाला आई-वडिलांच्या तक्रारीवरून प्री स्कूल चालक-मालकांविरोधात गुन्हा दाखल करण्यात येत आहे.”

अरुण पवार, वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक

शेतात वृद्ध महिलेला गाढलं... आधी सामूहिक अत्याचार मग हातात दगड घेऊन... नराधमांच्या कृत्याने खळबळ

■ **ठाणे। प्रतिनिधी,**

भिवंडी तालुक्यातील चावेभरे या गावामध्ये शेतावर गेलेल्या एका ६५ वर्षीय वृद्ध महिलेवर सामूहिक बलात्कार करून नंतर दगडाने ठेचून तिची हत्या केल्याची धक्कादायक घटना समोर आली आहे. ही घटना चावे भरे गावात मंगळवारी दुपारी १२ वाजताच्या सुमारास उघडकीस आली आहे.

मृतक वयोवृद्ध महिला आपल्या शेतावर गेली होती. त्यावेळी तिच्यावर

शारीरिक अत्याचार करून दगडाने ठेचून हत्या केल्याचा प्रकार कुटुंबियांना शेतावर धाव घेतली. त्यावेळेस वृद्ध महिलाही निपचित पडली होती. कुटुंबीयांनी ही बाब स्थानिक गणेशपुरी पोलिसांना

कळविल्यानंतर गणेशपुरी पोलीस ठाण्यात पथक घटनास्थळी दाखल होत त्यांनी मुनदेह उत्तरीय तपासणीसाठी स्वर्गीय इंदिरा गांधी स्मृती रुग्णालय या ठिकाणी आणला. गणेशपुरी पोलिसांसह ठाणे ग्रामीणचे अतिरिक्त पोलिस अधीक्षक

अभिनव मित्तल,उपविभागीय अधिक्षक राहुल झालते यांनी घटनास्थळ्यासह रुग्णालयाला भेट दिली.

प्रथमदर्शनी पुरावे पाहता वृद्ध महिलेवर सामूहिक अत्याचार करून तिची केलेली हत्या ही अत्यंत निंदनीय घटना आहे. 'ही

या तपासादरम्यान, मृत महिलेवर लैंगिक अत्याचार झाल्याचे स्पष्ट झाले. दरम्यान मृतक वयोवृद्ध महिलेवर शारीरिक अत्याचार व हत्या केल्याप्रकरणी अज्ञात नराधमा विरोधात गुन्हा गणेशपुरी पोलीस ठाण्यात नोंद करून गांधीयांनी तपास सुरू केला आहे. विशेष म्हणजे ही हत्या केल्यानंतर मृत महिलेच्या गळ्या मध्ये असलेले सुमारे पाच ते सहा तोळे सोन्याचे दागिने ही चोरीला गेले नसल्यामुळे ही हत्या कोरीच्या उद्देशाने नसून त्या महिलेवर अत्याचार करून केल्याचा आरोप कुटुंबीयांनी केला आहे. हत्येच्या घटने नंतर त्या परिसरातून तीन जणांना पलायन करताना काही जणांनी पाहिल्याचे माहिती हत्या झालेल्या वृद्ध महिलेच्या मुलाने दिली आहे.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पुर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र) , येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईंदर (पुर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com